

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών (ΚΔΣ) του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (ΤΟΕ) του Πανεπιστημίου Αθηνών διέπεται από τις παραδεδεγμένες ακαδημαϊκές αρχές, προσβλέπει στην προαγωγή της οικονομικής επιστήμης και πλαισιώνεται από τις διατάξεις περί διδακτορικής διατριβής του Άρθρου 13 του Νόμου 2083/1992 (ΦΕΚ 159 Α') «Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης».
2. Οι αποφάσεις που αφορούν το περιεχόμενο και την εφαρμογή του ΚΔΣ λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (ΓΣΕΣ) του ΤΟΕ. Η συγκρότηση και οι αρμοδιότητες της ΓΣΕΣ είναι αυτές που προβλέπονται στην παράγραφο 1γ' του Άρθρου 12 του Ν. 2083/1992.
3. Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ) του ΤΟΕ είναι ενιαίο και οι στόχοι του είναι:
  - (Α) Η προαγωγή της έρευνας στους τομείς επιστημονικών δραστηριοτήτων του Τμήματος και παραγωγή νέας γνώσης.
  - (Β) Η εκπαίδευση νέων ερευνητών ικανών να παράγουν και να επεξεργάζονται αυτή τη γνώση, με σκοπό την αναπαραγωγή της κοινότητας πανεπιστημιακών οικονομολόγων.
  - (Γ) Η δημιουργία συνεργιών τόσο με το προπτυχιακό όσο και με τα άλλα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών του ΤΟΕ για τη μέγιστη δυνατή δραστηριοποίηση των πόρων του Τμήματος.
  - (Δ) Η προβολή των δυνατοτήτων του Τμήματος στην Ελλάδα και το εξωτερικό μέσα από ένα πρόγραμμα το οποίο θα παρέχει: (α) γνώση των σημαντικών θεωρητικών ζητημάτων και των σημαντικότερων μεθόδων ανάλυσης που βρίσκονται στο επίκεντρο του προβληματισμού της οικονομικής επιστήμης, (β) πρωτοποριακή προσέγγιση η οποία θα αναδεικνύει την κοινωνική διάσταση της οικονομικής επιστήμης αλλά και τις θεωρητικές διαμάχες μεταξύ των διαφορετικών σχολών οικονομικής σκέψης, (γ) άμεση σύνδεση των θεωρητικών προσεγγίσεων με ζητήματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής
  - (Ε) Να καταστεί το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του ΕΚΠΑ πόλος έλξης για νέους διανοούμενους, αλλά και καταξιωμένους συναδέλφους, από την Ελλάδα και το εξωτερικό
4. Το ΠΔΣ του ΤΟΕ έχει διεθνή παρουσία. Στο πλαίσιο αυτό η διεθνής του ονομασία είναι The University of Athens Doctoral Program in Economics ή **UADPhilEcon**.

ΑΡΘΡΟ 2

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΔΣ), ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΔΕ) ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΕΑΑ) ΤΟΥ ΠΔΣ

ΔΟΜΗ

1. Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ) του ΤΟΕ αναπτύσσεται σε δύο βασικά στάδια: ΣΤΑΔΙΟ Α – Διετές Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών το οποίο οδηγεί στην χορήγηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΠΜΣ-Δ). ΣΤΑΔΙΟ Β – Εκπόνηση και ολοκλήρωση της Διδακτορικής διατριβής.

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΔΕ)

2. Η Διοικούσα Επιτροπή (ΔΕ) συγκροτείται από τον Διευθυντή του ΠΔΣ, τον Αναπληρωτή Διευθυντή, τον Συντονιστή Οικονομικών και Υποδομών (Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου, σύμφωνα με τον Νόμο), τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του ΜΠΣ Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής (ex officio), και άλλα τρία μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ. Τα μέλη της ΔΕ ορίζονται από την ΓΣΕΣ με διετή θητεία.

3. Η ΔΕ έχει την επιστημονική εποπτεία και την ευθύνη της διοίκησης και των δύο σταδίων του ΠΔΣ. Συγκεκριμένα,

(Α) Καταρτίζει το διετές πρόγραμμα μαθημάτων του ΜΠΣ-Δ (Στάδιο Α του ΠΔΣ), την ανάθεση μαθημάτων σε μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ ή εξωτερικών συνεργατών, διεξάγει τις σχετικές εξετάσεις, παρακολουθεί την εξέλιξη των σπουδών των εγγεγραμμένων υποψηφίων κατά τη διάρκεια του διετούς προγράμματος μαθημάτων, και προτείνει στην ΓΣΕΣ την απονομή του *Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη* (Master of Philosophy in Economics, MPhil) στους υποψηφίους που πληρούν τις προϋποθέσεις για αποφοίτηση από το ΜΠΣ-Δ (Στάδιο Α του ΠΔΣ) όπως αυτές προβλέπονται από το Άρθρο 3 του παρόντος ΚΔΣ.

(Β) Συντονίζει και διοικεί το διετές ΜΠΣ-Δ σύμφωνα με το Άρθρο 3 του παρόντος ΚΔΣ.

(Γ) Παρακολουθεί τη μετάβαση των αποφοίτων του ΜΠΣ-Δ στο στάδιο εκπόνησης διατριβής σύμφωνα με το Άρθρο 4 του παρόντος ΚΔΣ.

(Δ) Μεσολαβεί μεταξύ φοιτητών και μελών του ΤΟΕ, αλλά και επισκεπτών καθηγητών, για την εξεύρεση κατάλληλου επιβλέποντος καθηγητή και τριμελούς επιτροπής παρακολούθησης. Η ΔΕ διευρύνεται όταν το απαιτεί συγκεκριμένη περίπτωση φοιτητή με την συμμετοχή του μέλους ΔΕΠ που επιβλέπει τη διατριβή ή προτείνεται ως επιβλέπων της συγκεκριμένης διατριβής. Με αυτή τη σύνθεση προτείνει στη ΓΣΕΣ την τριμελή επιτροπή παρακολούθησης της διατριβής και την επταμελή εξεταστική επιτροπή σύμφωνα με το νόμο.

(Ε) Οργανώνει ερευνητικά σεμινάρια με τη συμμετοχή όλων των υποψηφίων διδασκόντων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που εισήχθησαν με προηγούμενους Κανονισμούς Διδακτορικών Σπουδών

(Στ) Συντονίζει την ένταξη των υποψηφίων διδασκόντων (φοιτητών του Σταδίου Β) στην λειτουργία του ΤΟΕ σύμφωνα με το Άρθρο 8

(Ζ) Υποβάλλει στην ΓΣΕΣ εισήγηση, στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους, για την πορεία του ΜΠΣ-Δ, καθώς και για την πρόοδο των διατριβών όλων των υποψηφίων διδασκόντων (σε συνεργασία με τους επιβλέποντες καθηγητές).

(Η) Φροντίζει για την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του Άρθρου 6 που αφορούν υποψήφιους οι οποίοι υπόκεινται στο καθεστώς προηγούμενων Κανονισμών Διδακτορικών Σπουδών.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΕΑΑ)

4. Η Επιτροπή Αξιολόγησης Αιτήσεων (ΕΑΑ) είναι πενταμελής και αποτελείται από τον Διευθυντή του ΠΔΣ και άλλα τέσσερα μέλη ΔΕΠ. Η ΕΑΑ ορίζεται από την ίδια ΓΣΕΣ η οποία εκλέγει την ΔΕ. Της ΕΑΑ προεδρεύει ο Διευθυντής του ΠΔΣ.

5. Όλες οι αιτήσεις για εγγραφή στο ΠΔΣ του ΤΟΕ αξιολογούνται από την ΕΑΑ.

6. Η ΕΑΑ εισηγείται στην ΓΣΕΣ την εισαγωγή στο ΠΔΣ, μετά από αίτησή τους, φοιτητές, Έλληνες και ξένους, με καλές πρότερες σπουδές (προπτυχιακές ή/και μεταπτυχιακές) και άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας. Το γενικό κριτήριο σύμφωνα με το οποίο κρίνονται από την ΕΑΑ οι αιτήσεις για εγγραφή στο ΜΠΣ-Δ είναι η προοπτική του αιτούντος για μακροπρόθεσμη και παραγωγική *ερευνητική* ενασχόληση με την οικονομική επιστήμη.

7. Η διαδικασία κρίσης των αιτήσεων είναι η εξής:

(Α) Υποβολή τυποποιημένης αίτησης στην οποία θα αναφέρονται μεταξύ άλλων: (i) Ο βαθμός πτυχίου, ο τύπος πτυχίου, και η σχετική αναλυτική βαθμολογία. Ελάχιστη προϋπόθεση για να μην απορριφθεί εξ αρχής η αίτηση είναι ο βαθμός *Λίαν Καλώς* (ή αντίστοιχες επιδόσεις) στο τελευταίο πτυχίο του υποψηφίου (δηλ. στο πρώτο Πτυχίο εάν ο υποψήφιος έχει μόνο αυτό ή στον Μεταπτυχιακό τίτλο εφόσον ο υποψήφιος διαθέτει τέτοιο). Η ΕΑΑ δύναται να δεχθεί στην διαδικασία κρίσης υποψηφίους που δεν έχουν ολοκληρώσει το πτυχίο τους, στην βάση των έως εκείνη στιγμή αποτελεσμάτων τους, εφόσον κρίνει ότι οι υποψήφιοι έχουν την δυνατότητα να ολοκληρώσουν το πτυχίο τους πριν την αρχή του ακαδημαϊκού έτους για το οποίο κρίνεται η εισαγωγή τους. Στην περίπτωση αυτή, η ΕΑΑ δύναται να τους προσφέρει θέση στο ΜΠΣ-Δ υπό την προϋπόθεση ότι θα επιτύχουν συγκεκριμένη ελάχιστη βαθμολογία στα εναπομείναντα μαθήματα/εργασίες. (ii) Τα αναγνωρισμένα διπλώματα γνώσης αγγλικής γλώσσας (π.χ. Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας του ΥΠΕΘΟ, GCE, GCSE, Cambridge Proficiency, TOEFL). (iii) Κείμενο (έως 2000 λέξεις) με το οποίο οι αιτούντες θα εξηγούν τους λόγους για τους οποίους ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν την κατεύθυνση που οδηγεί σε Διδακτορικό στις Οικονομικές Επιστήμες γενικά και του συγκεκριμένου προγράμματος ειδικότερα. (iv) Δύο συστατικές επιστολές

(Β) Στη βάση της αίτησης αυτής η ΕΑΑ, λαμβάνοντας υπ' όψη τις διατάξεις του Άρθρου 5, επιλέγει τους υποψηφίους τους οποίους καλεί σε συνέντευξη, ενώ οι υπόλοιποι απορρίπτονται. (Στην περίπτωση ξένων υποψηφίων ή ελλήνων που ζουν στο εξωτερικό, η ΕΑΑ δύναται να προβεί σε ειδικές ρυθμίσεις).

(Γ) Η συνέντευξη αποτελείται από δύο μέρη. Οι υποψήφιοι αρχικά καλούνται, υπό συνθήκες εξετάσεων, να αναπτύξουν γραπτώς ένα (γενικής υφής) θέμα. Σε δεύτερο στάδιο, συναντούν (ο κάθε ένας ξεχωριστά) την ΕΑΑ και απαντούν σε ερωτήσεις των μελών της. Οι ερωτήσεις έχουν στόχο την αξιολόγηση:

- (i) της αξίας που θα έχει για τους υποψήφιους η παρακολούθηση του συγκεκριμένου προγράμματος,
- (ii) της δυνατότητας των υποψηφίων να ανταπεξέλθουν στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών, τόσο στο Στάδιο Α (ΜΠΣ-Δ), όσο και στο Στάδιο Β (εκπόνηση Διδακτορικής διατριβής), και
- (iii) της προσδοκώμενης συνεισφοράς τους στις οικονομικές επιστήμες.

(Δ) Στο τέλος των συνεντεύξεων, η ΕΑΑ βαθμολογεί τους υποψηφίους ως προς: (α) Τις πρότερες σπουδές τους, (β) το κείμενο της γραπτής εξέτασης, (γ) την συγκρότηση της σκέψης τους κατά την διάρκεια της συνέντευξης και (δ) την καταλληλότητά τους για το ΠΔΣ.

8. Μετά τις συνεντεύξεις, η ΕΑΑ καταρτίζει τον τελικό κατάλογο φοιτητών που προτείνει να γίνουν αποδεκτοί στο Πρόγραμμα.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΔΣ

9. Ο Διευθυντής του ΠΔΣ του ΤΟΕ είναι υπεύθυνος για την επιστημονική και ακαδημαϊκή λειτουργία του Προγράμματος (Στάδια Α και Β καθώς και των δραστηριοτήτων που αφορούν υποψήφιους διδάκτορες που εισήχθησαν υπό τους προηγούμενους ΚΔΣ), προεδρεύει της Διοικούσας Επιτροπής και της Επιτροπής Αξιολόγησης Αιτήσεων, ασκεί τη διοίκηση του ΠΔΣ σε συνεργασία με τον Αναπληρωτή Διευθυντή και τα υπόλοιπα μέλη της ΔΕ, και υποχρεούται να υλοποιεί τις εκάστοτε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ).

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ (σύμφωνα με τον Νόμο)

10. Ο Συντονιστής Οικονομικών και Υποδομών του ΠΔΣ φέρει τον τίτλο «Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου» και είναι μέλος της ΔΕ. Σε συνεργασία με τον Διευθυντή του ΠΔΣ, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών και την Οικονομική Επιτροπή του ΤΟΕ, καταρτίζει τον προϋπολογισμό, παρακολουθεί την εκτέλεσή του και συντάσσει τον απολογισμό της οικονομικής διαχείρισης του ΠΔΣ σε ετήσια βάση, τον οποίο καταθέτει για έγκριση στην ΓΣΕΣ του ΤΟΕ.

11. Εκδίδει κατάσταση πληρωμών καθώς και τις σχετικές εντολές πληρωμής.

ΑΡΘΡΟ 3

ΣΤΑΔΙΟ Α: ΔΙΕΤΕΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΜΠΣ-Δ) ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (MPhil in Economics) ΚΑΙ ΣΤΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

1. Στόχος του διετούς ΜΠΣ-Δ είναι η παροχή μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε ανώτατο επίπεδο που θα προσφέρει στους υποψήφιους:

(Α) Τη γνώση των θεωρητικών εργαλείων αναγκαίων για την προσέγγιση των μεγάλων ζητημάτων που απασχολούν διεθνώς τους οικονομικούς και κοινωνικούς επιστήμονες.

(Β) Τη δυνατότητα να προσεγγίσουν τις μεγάλες θεωρητικές διαμάχες ανάμεσα στις διαφορετικές σχολές οικονομικής σκέψης καθώς και τα ανάλογα πρωτότυπα κείμενα.

(Γ) Την κατάλληλη θεωρητική και τεχνική προετοιμασία για την εκπόνηση της διατριβής μετά το πέρας του διετούς ΜΠΣ-Δ (Στάδιο Α).

2. Το ΜΠΣ-Δ αρχίζει κανονικά κάθε ακαδημαϊκό έτος και συγκεκριμένα την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου. Η προθεσμία κατάθεσης των αιτήσεων για εισαγωγή τον Οκτώβριο καθορίζεται από την ΔΕ.

3. Το ΜΠΣ-Δ διαρκεί δύο έτη (τέσσερα εξάμηνα) και απαιτεί από τους υποψήφιους την παρακολούθηση τεσσάρων μαθημάτων και σεμιναρίων ανά εξάμηνο.

4. Η ΔΕ συντάσσει το πρόγραμμα μαθημάτων και σεμιναρίων. Η τελική έγκριση εναπόκειται στην ΓΣΕΣ.

5. Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών, οι φοιτητές παρακολουθούν τέσσερα υποχρεωτικά ετήσια ανώτατου επιπέδου μαθήματα τα οποία τους εισάγουν σε έννοιες και τεχνικές απαραίτητες για ευδόκιμη ερευνητική ενασχόληση με οποιοδήποτε κλάδο των οικονομικών επιστημών επιλέξουν.

6. Κατά τη διάρκεια του δεύτερου έτους σπουδών, οι φοιτητές παρακολουθούν υποχρεωτικά ένα τρίωρο, εβδομαδιαίο εργαστήριο ερευνητικών μεθόδων (το οποίο διαρκεί και τα δύο εξάμηνα) και έξι εξαμηνιαία τριώρα μαθήματα (τρία ανά εξάμηνο) τα οποία διαλέγουν από δύο καταλόγους (που ονομάζονται **Πίνακες Α&Β**). Οι φοιτητές υποχρεούνται να επιλέξουν τουλάχιστον ένα μάθημα από κάθε Πίνακα. Ο **Πίνακας Α** αποτελείται από μαθήματα σεμιναριακού χαρακτήρα, με έμφαση στις πρωτογενείς πηγές, την κριτική ανάγνωση κλασικών κειμένων των οικονομικών επιστημών που θεραπεύει το Τμήμα στο σύνολό του. Ο **Πίνακας Β** αποτελείται από μαθήματα εξειδίκευσης, ποσοτικά και εφαρμοσμένα μαθήματα. Τα μαθήματα επιλογής που προσφέρονται από το *ΜΠΣ Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής* συμπεριλαμβάνονται αυτόματα στον **Πίνακα Β**. Αντίστοιχα, τα μαθήματα των **Πινάκων Α&Β** μπορούν να τα παρακολουθήσουν ως μέρος των κανονικών τους σπουδών φοιτητές του *ΜΠΣ Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής* μετά από σχετική απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του τελευταίου.

7. Η εβδομαδιαία διάρκεια διδασκαλίας του κάθε μαθήματος ορίζεται στις τρεις (3) ώρες. Για λόγους ευελιξίας του προγράμματος και για να παρέχεται η δυνατότητα να

διδάσκεται από δύο ή και τρεις διδάσκοντες, ώστε οι φοιτητές να έρχονται σε επικοινωνία με διαφορετικές προσεγγίσεις, κάθε εξαμηνιαίο μάθημα τέμνεται σε τρεις μηνιαίες ενότητες (modules).

8. Το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων που προσφέρονται στους υποψηφίους κυκλοφορεί στην ελληνική και την αγγλική τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την έναρξη του πρώτου εξαμήνου και με βάση τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 6 της υπ' αριθμ. Β7/414/3-9-1998 απόφασης του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

9. Η ανάθεση διδακτικού έργου είναι αποτέλεσμα της εξής διαδικασίας:

(Α) Η ΔΕ κοινοποιεί στα μέλη ΔΕΠ τις διδακτικές ανάγκες του ΜΠΣ-Δ για το επόμενο έτος και καλεί τα μέλη ΔΕΠ να εκδηλώσουν ενδιαφέρον συμμετοχής.

(Β) Η ΔΕ συλλέγει τις εκδηλώσεις ενδιαφέροντος και εισηγείται στην ΓΣΕΣ μια κατ' αρχήν κατανομή του διδακτικού έργου, η οποία συμπεριλαμβάνει και αναθέσεις σε εξωτερικούς συνεργάτες/καθηγητές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

(Γ) Η ΓΣΕΣ εγκρίνει την ανάθεση του διδακτικού έργου.

10. Ο στόχος της προσέλκυσης φοιτητών τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό καθιστά αναγκαία τη χρήση της αγγλικής γλώσσας τουλάχιστον στα υποχρεωτικά μαθήματα. Για τα μη-υποχρεωτικά μαθήματα, προβλέπεται ένας αριθμός αγγλόφωνων μαθημάτων επιλογής, τέτοιος που η παρακολούθηση του ΜΠΣ-Δ να είναι εφικτή και ελκυστική και για μη-ελληνόφωνους φοιτητές σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους. Παράλληλα όμως, θα δίδεται η ευκαιρία διδασκαλίας μη υποχρεωτικών μαθημάτων και σεμιναρίων σε άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες και, φυσικά, στην ελληνική.

11. Στο πρώτο έτος του ΜΠΣ-Δ τα μαθήματα είναι τέσσερα ετησίως και υποχρεωτικά. Στο τέλος κάθε (μηνιαίας) ενότητας καθ' ενός από τα 4 μαθήματα, οι φοιτητές βαθμολογούνται είτε μέσω πρόχειρης εξέτασης είτε μέσω εργασίας που παραδίδουν στον διδάσκοντα. Με αυτό τον τρόπο, στο κάθε μάθημα οι φοιτητές βαθμολογούνται 6 φορές στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Ο μέσος όρος των 6 βαθμών του καθ' ενός από τα 4 μαθήματα προσδιορίζει τον *Βαθμό Παρακολούθησης (ΒΠ)* για το συγκεκριμένο μάθημα. Στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους (δηλ. τον Ιούλιο) λαμβάνουν χώρα οι τελικές εξετάσεις, μια για κάθε ένα από τα 4 ετήσια μαθήματα. Η κάθε μια από τις 4 αυτές εξετάσεις είναι τρίωρης διάρκειας και εξετάζει όλη την ύλη του έτους για το συγκεκριμένο μάθημα. Οι ερωτήσεις χωρίζονται σε ενότητες που αντιστοιχούν στις ενότητες που απαρτίζουν το συγκεκριμένο μάθημα. Οι ενότητες αυτές βαθμολογούνται ξεχωριστά και ο μέσος όρος τους καταχωρείται ως ο *Βαθμός της Τελικής Εξέτασης (ΒΤΕ)* του συγκεκριμένου μαθήματος. Κάθε εξέταση περιέχει 6 θέματα (ένα για κάθε μηνιαία ενότητα). Οι φοιτητές απαντούν σε 4 από τα 6 θέματα. Από αυτά τα 2 πρέπει να αντιστοιχούν στο Α' εξάμηνο και τα υπόλοιπα 2 στο Β' εξάμηνο.

12. Ο τελικός βαθμός του καθ' ενός μαθήματος προσδιορίζεται από τον *Βαθμό Παρακολούθησης (ΒΠ)* και από τον *Βαθμό Τελικής Εξέτασης (ΒΤΕ)*. Το ειδικό βάρος του **ΒΠ** δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 30% αλλά και ούτε μεγαλύτερο του 50%. Τα ειδικά βάρη μπορεί να διαφέρουν μεταξύ μαθημάτων μετά από σχετική απόφαση της ΔΕ. Η ΔΕ δύναται να εισάγει ελάχιστες απαιτήσεις ως προς την βαθμολογία

ενοτήτων που απαρτίζουν τα ετήσια μαθήματα. Η ΔΕ ανακοινώνει αυτές τις απαιτήσεις καθώς τα ειδικά βάρη του ΒΠ για κάθε μάθημα στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους.

13. Η ΔΕ αποφασίζει για το εξεταστικό πρόγραμμα Ιουλίου το οποίο και ανακοινώνει στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους.

14. Για προαγωγή στο δεύτερο έτος, οι φοιτητές πρέπει να επιτύχουν σε όλα τα μαθήματα του πρώτου έτους (δηλ. ο τελικός βαθμός κάθε ενός από τα 4 μαθήματα να είναι τουλάχιστον 5). Σε περίπτωση αποτυχίας σε ένα μάθημα, δίδεται η δυνατότητα συμπληρωματικής εξέτασης (τον Σεπτέμβριο) στο συγκεκριμένο μάθημα (*υπό τον όρο ότι ο φοιτητής επέτυχε στα υπόλοιπα τρία μαθήματα*). Σε περίπτωση αποτυχίας σε περισσότερα του ενός μαθήματα, οι φοιτητές διαγράφονται από το πρόγραμμα τον Ιούλιο. Οποιαδήποτε αποτυχία στις συμπληρωματικές εξετάσεις (Σεπτεμβρίου) οδηγεί σε διαγραφή από το Πρόγραμμα. Περαιτέρω, το επανεξεταζόμενο μάθημα (τον Σεπτέμβριο) βαθμολογείται με μέγιστο βαθμό το 5/10.

15. Τα μαθήματα δεύτερου έτους εξετάζονται στο τέλος κάθε εξαμήνου. Για την ολοκλήρωση του ΜΠΣ-Δ (Στάδιο Α) στο τέλος του δεύτερου έτους, και την απονομή του Μεταπτυχιακού Τίτλου Ειδίκευσης στην Οικονομική Επιστήμη (Master of Philosophy in Economics, MPhil), απαιτείται η επιτυχία σε όλα τα μαθήματα δεύτερου έτους. Σε ειδικές περιπτώσεις η ΔΕ δύναται να δώσει τη δυνατότητα επανεξέτασης σε περιορισμένο αριθμό μαθημάτων (το πολύ 2 εξαμηνιαία μαθήματα). Σε κάθε περίπτωση το πρόγραμμα μαθημάτων (ΜΠΣ-Δ) πρέπει να συμπληρωθεί μέσα σε τρία το πολύ χρόνια.

16. Η φοίτηση στο ΜΠΣ-Δ είναι συνεχής. Άδεια για διακοπή της παρακολούθησης του Προγράμματος χορηγείται σε εξαιρετικές περιπτώσεις με απόφαση της ΓΣΕΣ, μετά από σχετική εισήγηση της ΔΕ.

17. Η παρουσία των φοιτητών στα σεμινάρια και τα μαθήματα είναι υποχρεωτική. Αν οι απουσίες τους υπερβούν το 25% του χρόνου παρακολούθησης ενός μαθήματος, δεν επιτρέπεται η συμμετοχή στις εξετάσεις στο συγκεκριμένο μάθημα. Εάν το ίδιο συμβεί σε πάνω από ένα μάθημα, ο φοιτητής διαγράφεται από το πρόγραμμα.

18. Η αντιγραφή στις εξετάσεις ή η οικειοποίηση της δουλειάς άλλων χωρίς αναφορά σε αυτήν αντιμετωπίζεται με μεγάλη αυστηρότητα. Οποιοδήποτε τέτοιο κρούσμα συνεπάγεται την αναστολή της φοίτησης για ένα έτος. Υποτροπή οδηγεί αυτομάτως στη διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή. Η ΔΕ δημοσιοποιεί στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους τους κανόνες που διέπουν την δέουσα χρήση πηγών και τη διαδικασία επιβολής τους. Η ΔΕ δημοσιοποιεί κάθε χρόνο κανόνες που πρέπει να διέπουν την αναφορά και χρήση εργασίας τρίτων.

19. Μετά την επιτυχή συμπλήρωση του διετούς προγράμματος ΜΠΣ-Δ, απονέμεται στους επιτυχόντες ο τίτλος του *Μεταπτυχιακού Τίτλου Ειδίκευσης στην Οικονομική Επιστήμη* (Master of Philosophy in Economics, MPhil in Economics). Μετά από εισήγηση της ΔΕ, η ΓΣΕΣ αποφασίζει τον ελάχιστο μέσο όρο συνολικής βαθμολογίας που θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει οι κάτοχοι του παραπάνω Μεταπτυχιακού Τίτλου ώστε να γίνουν αποδεκτοί στο Στάδιο Β του ΜΠΣ-Δ, δηλαδή στο στάδιο

εκπόνησης Διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με το Άρθρο 4 του παρόντος ΚΔΣ. Επαναληπτικές εξετάσεις για την βελτίωση της βαθμολογίας δεν προβλέπονται.

20. Μετά από εισήγηση από Τομέα ή Τομείς του ΤΟΕ, η ΔΕ αποφασίζει την δημιουργία *Κατευθύνσεων* (Α) με έμφαση στις Εφαρμοσμένες Οικονομικές Επιστήμες που θεραπεύει το ΤΟΕ και συγκεκριμένα την *Χρηματοοικονομική*, τη *Λογιστική* και την *Εφαρμοσμένη Οικονομετρία*, και (Β) στην Οικονομική Ιστορία. Η ΔΕ, σε συνεργασία με την ΔΕ του ΜΠΣ Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής_καθώς τους συναφείς Τομείς του ΤΟΕ καταρτίζουν για την Κατεύθυνση και προτείνουν:

(i) Πρόσθετο πρόγραμμα σεμιναριακών μαθημάτων για το Α' έτος του ΜΠΣ-Δ ή/και

(ii) Ενότητες (modules) σε υπάρχοντα μαθήματα του Α Έτους οι οποίες είτε συμπληρώνουν είτε υποκαθιστούν υπάρχουσες ενότητες των μαθημάτων Μακροοικονομικής ή/και Ποσοτικών Μεθόδων, ή/και

(iii) Συγκεκριμένο (υποχρεωτικό) συνδυασμό μαθημάτων από τους Πίνακες Α και Β του Β' Έτους.

21. Κατευθύνσεις σε άλλα γνωστικά αντικείμενα (τα οποία δεν αναφέρονται στην παράγραφο 20 του παρόντος άρθρου) δύνανται να ιδρυθούν μετά από εισήγηση συναφών Τομέα/έων

22. Στην περίπτωση των παραγράφων 20 και 21 του παρόντος άρθρου, η ΔΕ εισηγείται στην ΓΣΕΣ, η οποία και την εγκρίνει, την ίδρυση των Κατευθύνσεων και το σχετικό πρόγραμμα [βλ. (i), (ii) και (iii) παραπάνω]. Μετά την ίδρυσή τους, οι Κατευθύνσεις δημοσιοποιούνται και οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές καλούνται να δηλώσουν τη συμμετοχή τους σε συγκεκριμένη Κατεύθυνση εφόσον το επιθυμούν.

ΑΡΘΡΟ 4

ΣΤΑΔΙΟ Β: ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

1. Η μετάβαση από το ΣΤΑΔΙΟ Α (ΜΠΣ-Δ) στο ΣΤΑΔΙΟ Β (εκπόνηση διατριβής) προϋποθέτει έναν ελάχιστο μέσο όρο βαθμολογίας (άνω του πέντε) στα μαθήματα του ΜΠΣ-Δ καθώς και έναν ελάχιστο βαθμό στην εργασία που κατέθεσαν στο πλαίσιο του μαθήματος «Σεμινάριο Ερευνητικών Μεθόδων» (Research Method Seminar). Η ΔΕ δύναται να θέσει και επί πλέον προϋποθέσεις για την μετάβαση στο ΣΤΑΔΙΟ Β.

2. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των μαθημάτων του 1^{ου} έτους της Α' Φάσης, και αίτηση των φοιτητών, προτείνεται από την ΔΕ στην ΓΣΕΣ τριμελής συμβουλευτική και θέμα διατριβής. Μετά την ολοκλήρωση της Α' Φάσης αυτή η επιτροπή **είτε** καταργείται **είτε** ανασυντίθεται (με ανάλογη αλλαγή του τίτλου της διατριβής) σύμφωνα με την Παρ. 4 παρακάτω. Με το πέρας του τρίτου εξαμήνου σπουδών του ΜΠΣ-Δ, ο Συντονιστής Σταδίου Β (μέλος της ΔΕ) συναντάται με τους υποψηφίους, διερευνά το θέμα ή πεδίο εκπόνησης της διατριβής και τους φέρνει σε επαφή με αρμόδια μέλη ΔΕΠ ή επισκέπτες καθηγητές. Οι υποψήφιοι δύνανται να ζητήσουν τη βοήθεια από οποιοδήποτε μέλος ΔΕΠ, επισκέπτες καθηγητές καθώς και από τους Διευθυντές των Τομέων του ΤΟΕ.

3. Μετά το πέρας του τέταρτου εξαμήνου σπουδών του ΜΠΣ-Δ, και την αποφοίτηση από το Στάδιο Α του ΜΠΣ-Δ, οι υποψήφιοι υποβάλουν στην ΔΕ ερευνητική πρόταση αποτελούμενη από: (α) Βιβλιογραφικό κεφάλαιο το οποίο παρουσιάζει την βιβλιογραφία γύρω από το προτεινόμενο θέμα, (β) Κεφάλαιο στο οποίο παρατίθεται η Υπόθεση Εργασίας της Διατριβής, και (γ) Αναλυτικό σχέδιο εκπόνησης της Διατριβής καθώς και των ερευνητικών μεθόδων που σκοπεύουν να εφαρμόσουν οι υποψήφιοι.

4. Η ΔΕ, με απόφασή της, δημοσιοποιεί την διαδικασία με την οποία αποφασίζεται ποιοι εκ των υποψηφίων διδασκτόρων θα προαχθούν, μετά την ολοκλήρωση της Α' Φάσης, στην Β' Φάση του Προγράμματος. Για όσους προαχθούν στην Β' Φάση, και μετά από εισήγηση του Συντονιστή της Φάσης Β, η ΔΕ εισηγείται στην ΓΣΕΣ τον τελικό τίτλο της διατριβής, το πεδίο, το όνομα του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ και τα ονόματα δύο ακόμα μελών ΔΕΠ (του ΕΚΠΑ ή άλλου Πανεπιστημίου) που θα συμπληρώνουν την τριμελή επιτροπή επίβλεψης. Για όσους θα αποφασιστεί η μη προαγωγή τους στην Β' Φάση, η ΔΕ εισηγείται στην ΓΣΕΣ είτε την αναστολή είτε την διακοπή της ιδιότητάς τους ως υπ. διδάκτορες. **Μεταβατική Διάταξη:** Για τους φοιτητές του Διδακτορικού Προγράμματος οι οποίοι συμπλήρωσαν τουλάχιστον τέσσερα έτη από την εγγραφή τους στην Α' Φάση και τους καθορίστηκε θέμα και τριμελής επιτροπή μετά το πέρας του πρώτου έτους της Α' Φάσης, η ΓΣΕΣ αποφασίζει, μετά από εισήγηση του επιβλέποντος τη διδακτορική διατριβή μέλους ΔΕΠ, και την γραπτή του/της διαβεβαίωση ότι το θέμα και η τριμελής επιτροπή ορίστηκαν στο τέλος του πρώτου έτους της Α' Φάσης, για την συγκρότηση επταμελούς επιτροπής για την εξέταση της διδακτορικής διατριβής και την απονομή του τίτλου εφόσον η επταμελής επιτροπή κρίνει ότι η εξέταση ήταν επιτυχής.

5. *Ελάχιστη* υποχρέωση των υποψηφίων διδασκτόρων (συμπεριλαμβανομένων και όσων έγιναν δεκτοί με προηγούμενους κανονισμούς) μέχρι την ολοκλήρωση και κατάθεση της διατριβής τους είναι να συμμετέχουν στα ερευνητικά σεμινάρια του Τμήματος και, *τουλάχιστον μια φορά το χρόνο*, να παρουσιάζουν την ερευνητική τους δουλειά στο Τμήμα, σε μορφή σεμιναρίου ή εργαστηρίου, όπου θα παρευρίσκονται οι φοιτητές του ΠΔΣ και μέλη ΔΕΠ και με βάση ερευνητική εργασία (paper) σχετική με τη διατριβή τους την οποία και θα κοινοποιούν. Σε περίπτωση που οι υποψήφιοι δεν ανταποκρίνονται στην ελάχιστη αυτή υποχρέωση χωρίς επαρκή αιτιολογία, η ΓΣΕΣ, μετά από εισήγηση της ΔΕ, μπορεί ακόμα και να προβεί στην αναστολή της ιδιότητας ή την οριστική διαγραφή των εν λόγω υποψηφίων.

6. Οι επιβλέποντες καθηγητές καταθέτουν ετήσιες αναλυτικές εισηγήσεις στην ΔΕ στις οποίες καταγράφεται η πρόοδος και τα ιδιαίτερα προβλήματα των φοιτητών που επιβλέπουν τη διατριβή τους. Σύμφωνα με την παράγραφο 8(Στ) του Άρθρου 2 του παρόντος ΚΔΣ, η ΔΕ καταρτίζει ετήσια συνοπτική έκθεση για την πορεία των υποψηφίων διδασκτόρων, την οποία βασίζει στις αναλυτικές εισηγήσεις των επιβλεπόντων καθηγητών, και τη θέτει υπ' όψη της ΓΣΕΣ.

7. Μετά από σχετική ομόφωνη εισήγηση των επιβλεπόντων καθηγητών (τριμελούς) και έγκριση της ΔΕ οι διατριβές θα μπορούν να συντάσσονται σε οποιαδήποτε ευρωπαϊκή γλώσσα. Σε περίπτωση που η διατριβή συνταχθεί σε γλώσσα άλλη από την ελληνική, μετά την επιτυχή υποστήριξή της, το ξενόγλωσσο μέρος επισυνάπτεται σε εκτεταμένη σύνοψη της διατριβής στην ελληνική σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους.

8. Οι διδακτορικές σπουδές λήγουν με την επιτυχή υποστήριξη και έγκριση της διδακτορικής διατριβής με τους όρους και τις διαδικασίες που προβλέπονται στις παραγράφους, αντίστοιχα, 5β' και 5γ' του άρθρου 12 του Νόμου 2083/1992, οπότε και η ΓΣΕΣ του ΤΟΕ αναγορεύει τον υποψήφιο σε διδάκτορα του ΤΟΕ.

9. Από την απονομή του Μεταπτυχιακού Τίτλου Ειδίκευσης στην Οικονομική Επιστήμη (Master of Philosophy in Economics, MPhil) έως την υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής δεν μπορεί να μεσολαβήσουν περισσότερα από δέκα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Εάν παρέλθουν τα δέκα ακαδημαϊκά εξάμηνα από την αρχή του Σταδίου Β δίχως να έχει υποστηριχθεί με επιτυχία η διατριβή, η ΓΣΕΣ, μετά από εισήγηση της ΔΕ, μπορεί να διαγράψει τον υποψήφιο. Εναλλακτικά μπορεί να επιβάλει νέους όρους προκειμένου να παραταθεί το Στάδιο Β. Σε καμία περίπτωση η παράταση δεν θα ξεπερνά τα οκτώ ακαδημαϊκά εξάμηνα.

10. Οι φοιτητές δικαιούνται να ζητήσουν εγγράφως από την ΔΕ τη διακοπή της εκπόνησης της διατριβής για χρονικό διάστημα το οποίο δεν θα ξεπερνά τα δύο έτη συνολικά και με συγκεκριμένη αιτιολόγηση (π.χ. εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων, προβλήματα υγείας, επαγγελματικούς λόγους). Η επανένταξη στη διαδικασία εγκρίνεται από την ΔΕ μετά από νέα αίτηση του υποψηφίου, στην οποία περιλαμβάνεται σχετική αιτιολόγηση. Η ΔΕ έχει τη δυνατότητα να μην κάνει δεκτή την αίτηση αυτή ή να την δεχθεί υπό όρους.

11. Η οικειοποίηση δουλειάς άλλου ερευνητή (μέλους ΔΕΠ, συμφοιτητή ή άλλου συγγραφέα) θεωρείται ύψιστο παράπτωμα. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί τέτοια περίπτωση, η ΔΕ αποφασίζει την ποινή που θα επιβληθεί. Για φοιτητές που βρίσκονται στο Στάδιο Β' του ΠΔΣ (δηλαδή υποψήφιους διδάκτορες) η ποινή κυμαίνεται, ανάλογα με τη σοβαρότητα και έκταση του παραπτώματος, μεταξύ αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας για ένα ακαδημαϊκό έτος έως και την άμεση διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα.

ΑΡΘΡΟ 5

ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΜΠΣ-Δ

1. Το ΠΔΣ είναι ενιαίο, σύμφωνα με την παρ.3 του Άρθρου 1. Όλοι οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος εντάσσονται στο ΠΔΣ (ΣΤΑΔΙΟ Α και ΣΤΑΔΙΟ Β).

2. Δεδομένου ότι το ΤΟΕ θεραπεύει, πέραν των οικονομικών επιστημών, επιστήμες οι οποίες λειτουργούν ενισχυτικά εντός του ΤΟΕ (προς τις οικονομικές επιστήμες), προβλέπονται διαδικασίες για εισαγωγή φοιτητών στο ΠΔΣ ανάλογα με το εάν κρίνει η ΕΑΑ ότι ο αιτών ενδιαφέρεται για ερευνητική σταδιοδρομία στις οικονομικές επιστήμες ή στις συναφείς επιστήμες που θεραπεύει το Τμήμα,. Συγκεκριμένα η ΕΑΑ ακολουθεί τις εξής διαδικασίες:

3. Η ΕΑΑ κρίνει (από την αίτηση) εάν τα ενδιαφέροντα του αιτούντος εμπίπτουν στην: **Κατηγορία (Α) Οικονομικές Επιστήμες** – Τομείς *I,II,III,IV*, ή στην **Κατηγορία (Β) Συναφή Επιστημονικά Πεδία**, δηλαδή επιστήμες που λειτουργούν ενισχυτικά (προς τις οικονομικές επιστήμες) εντός του ΤΟΕ – Τομείς *V,VI,VII*. Στην πρώτη περίπτωση, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 4,5,6 και 7 που

ακολουθούν. Στη δεύτερη περίπτωση, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 8,9,10,11 και 12.

Κατηγορία (Α) Οικονομικές Επιστήμες – Τομείς I,II,III,IV

4. Στην περίπτωση που τα ενδιαφέροντα του αιτούντος εμπίπτουν στην **Κατηγορία (Α) Οικονομικές Επιστήμες** (γνωστικά αντικείμενα *Τομέων I,II,III,IV*) η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων είναι αυτή που ορίζεται στην παράγραφο 12 του Άρθρου 2.

5. Η κατοχή άλλου Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών στις οικονομικές επιστήμες (από Πανεπιστήμιο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής) δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση την εξαίρεση υποψηφίων από το ΣΤΑΔΙΟ Α (ΜΠΣ-Δ) ΠΔΣ. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση φοιτητών που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς κάποιο άλλο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΟΕ.

6. Η ΕΑΑ δύναται να εισηγηθεί την εξαίρεση φοιτητών από την παρακολούθηση μαθημάτων πρώτου έτους εφόσον ο αιτών έχει καλύψει αντίστοιχη ύλη σε άλλο ΜΠΣ. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο φοιτητής συμμετέχει στις τελικές εξετάσεις Ιουνίου του πρώτου έτους χωρίς υποχρέωση παρακολούθησης. Καμία εξαίρεση από παρακολούθηση ή εξετάσεις δεν προβλέπεται όσον αφορά το δεύτερο έτος.

7. Οι εξαιρέσεις από την υποχρέωση παρακολούθησης συγκεκριμένων μαθημάτων (στο πλαίσιο της παραγράφου 6) δεν αφορούν την συμμετοχή στα ερευνητικά σεμινάρια και τις γενικότερες δραστηριότητες του ΠΔΣ (η οποία παραμένει υποχρεωτική) έτσι όπως αυτές ορίζονται από τη ΔΕ.

Κατηγορία (Β) Συναφή Επιστημονικά Πεδία – Τομείς V,VI,VII.

8. Στην περίπτωση που τα ενδιαφέροντα του αιτούντος εμπίπτουν στην **Κατηγορία (Β) Συναφή Επιστημονικά Πεδία** (γνωστικά αντικείμενα *Τομέων V,VI,VII*), η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων είναι αυτή που ορίζεται στην παράγραφο 12 του Άρθρου 2 με τις προσθήκες που περιγράφουν οι παράγραφοι 9,10 και 11.

9. Η ΕΑΑ προσδιορίζει τον Τομέα (*V,VI* ή *VII*) στο γνωστικό αντικείμενο του οποίου εμπίπτουν τα ενδιαφέροντα του αιτούντος και ορίζει ως Εισηγητή μέλος αυτού του Τομέα, μετά από συνεννόηση με τον Διευθυντή του τελευταίου.

10. Ο Εισηγητής εισηγείται στην ΕΑΑ την κλήση ή όχι του συγκεκριμένου αιτούντος σε συνέντευξη. Σε περίπτωση θετικής εισήγησης, θα πρέπει ο Εισηγητής να αναφέρεται συγκεκριμένα στα εξής κριτήρια:

(Α) Κατά πόσον τα ενδιαφέροντα του αιτούντος εμπίπτουν σε γνωστικό αντικείμενο του Τομέα.

(Β) Κατά πόσον τόσο οι σπουδές όσο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του αιτούντα αποκλίνουν *σημαντικά* από το επιστημονικό πεδίο των Οικονομικών Επιστημών που θεραπεύουν οι Τομείς *I,II,III,IV*.

(Γ) Εάν οι σπουδές του αιτούντος έχουν γίνει σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο.

11. Στην περίπτωση που ο Εισηγητής προτείνει την κλήση του εν λόγω αιτούντος σε συνέντευξη, συμμετέχει στην συνέντευξη, καθώς και στην συζήτηση (και

ψηφοφορία) που ακολουθεί για την συγκεκριμένη αίτηση. Η ΕΑΑ, με την συμμετοχή του Εισηγητή, προτείνει την εισαγωγή ή απόρριψη του αιτούντος στο ΠΔΣ. Στην περίπτωση που προτείνει την εισαγωγή του, η ΕΑΑ (διευρυμένη με την συμμετοχή του Εισηγητή) προτείνει στην ΔΕ να εξαιρεθεί ή όχι ο αιτών από συγκεκριμένα μαθήματα του ΜΠΣ-Δ. Στην περίπτωση που προτείνει εξαίρεση από ένα ή περισσότερα μαθήματα, η διευρυμένη ΕΑΑ προτείνει εναλλακτικά μαθήματα (πιθανώς και από άλλα Τμήματα) ή εργασίες που θα αναπληρώσουν τα μαθήματα αυτά. Ακόμα η διευρυμένη ΕΑΑ αιτιολογεί στην ΔΕ τις προτάσεις της αναφερόμενη: (Α) στις πιθανές συνέργιες μεταξύ των ενδιαφερόντων του αιτούντος και των υπολοίπων συναδέλφων του στο ΠΔΣ, και (Β) στον βαθμό που, εφόσον ο ενδιαφερόμενος εκπονήσει διατριβή, η διατριβή αυτή θα συνάδει με τον τίτλο του Διδάκτορα Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

12. Το ποσοστό των φοιτητών που γίνονται δεκτοί με τις διαδικασίες που ορίζουν οι παράγραφοι 9,10 και 11 ορίζεται μετά από εισήγηση της ΔΕ από τη ΓΣΕΣ.

ΑΡΘΡΟ 6
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Οι διατάξεις του παρόντος ΚΔΣ δεν ισχύουν για υποψήφιους διδάκτορες που έγιναν δεκτοί πριν την έγκριση από τη ΓΣΕΣ του προηγούμενου ΚΔΣ (το 1999) και εκπονούν την διατριβή τους, εκτός εάν έχουν υπερβεί το όριο των δέκα εξαμήνων οπότε η ΔΕ θα καλέσει τον επιβλέποντα καθηγητή να καταθέσει χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της διατριβής ή να εισηγηθεί στην ΔΕ τη διαγραφή τους.

2. Για τους υποψήφιους διδάκτορες που έγιναν δεκτοί και εκπονούν την διατριβή τους μετά την έγκριση από τη ΓΣΕΣ του προηγούμενου ΚΔΣ (το 1999) προβλέπεται η εξής αλλαγή: Μετά την έναρξη του ΜΠΣ-Δ, για όσους από αυτούς δεν έχουν περάσει τις εξετάσεις πεδίων (στις οποίες είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλονται οι υποψήφιοι σύμφωνα με τον προηγούμενο ΚΔΣ), οι εξετάσεις αυτές αντικαθίστανται από αντίστοιχες εξετάσεις, μετά από εισήγηση της ΔΕ στην ΓΣΕΣ, στα πλαίσια μαθημάτων και εξετάσεων του ΜΠΣ-Δ.

3. Φοιτητές που αποφοίτησαν επιτυχώς (συμπεριλαμβανομένης και της εξέτασης επάρκειας) από το διετές Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (συνεργασία ΤΟΕ του ΕΚΠΑ και ΤΟΕ του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών), το οποίο διεκόπη μετά από την απόφαση του ΤΟΕ του ΕΚΠΑ να αποσυρθεί από αυτό, γίνονται αυτομάτως δεκτοί στο στάδιο εκπόνησης Διδακτορικής διατριβής, απαλλάσσονται δηλαδή από την υποχρεωτική παρακολούθηση του διετούς προγράμματος μαθημάτων.

4. Όλοι οι υποψήφιοι διδάκτορες που έχουν εισαχθεί με παλαιότερους ΚΔΣ, ενσωματώνονται στο καινούργιο ΠΔΣ και εμπίπτουν στις διατάξεις του Άρθρου 4 του παρόντος ΚΔΣ. Όσον αφορά την παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου ισχύουν ως μέγιστο χρονικό όριο τα δέκα οκτώ ακαδημαϊκά εξάμηνα, με τον τρόπο που προβλέπονται εκεί.

5. Όλοι οι φοιτητές που συμμετέχουν στο ΠΔΣ (ανεξάρτητα από το εάν εισήχθησαν υπό τον παρόντα ή υπό παλαιότερο ΚΔΣ) συμμετέχουν στο ΠΔΣ (σεμινάρια, ερευνητικές δραστηριότητες, και τις υποχρεώσεις που ορίζει το Άρθρο 8) υπό την επίβλεψη του Διευθυντή του ΠΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 7
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

1. Για τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος η Γραμματεία είναι υπεύθυνη για τις ακόλουθες λειτουργίες:

- (α) Την επικοινωνία της ΔΕ με την ΕΔΣ και με τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ, τους Διευθυντές των Τομέων, τον Πρόεδρο του ΤΟΕ και τις λοιπές υπηρεσίες και όργανα του ΕΚΠΑ
- (β) Τα αρχεία των φοιτητών με τις επιδόσεις τους
- (γ) Τις δημόσιες σχέσεις με εξωτερικούς φορείς την παρακολούθηση της διαδικασίας έκδοσης και διάθεσης εντύπων, καθώς και τη διοργάνωση εκδηλώσεων και άλλων δραστηριοτήτων για την προβολή του Προγράμματος.
- (δ) Την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος

- (ε) Την τήρηση του Οδηγού Σπουδών και του ΚΔΣ
- (στ) Τη διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος καθώς και των ερευνητικών σεμιναρίων
- (ζ) Τις φοιτητικές εκδηλώσεις

2. Εκπροσώπηση φοιτητών: Οι φοιτητές του ΠΔΣ έχουν το δικαίωμα να εισηγούνται θέματα που έχουν σχέση με το ΠΔΣ μέσω: (α) τριών εκπροσώπων τους στην ΔΕ (έναν από το 1^ο έτος του Σταδίου Α, έναν από το 2^ο έτος του Σταδίου Α και έναν από το Στάδιο Β), (β) έναν εκπρόσωπό τους στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, και (γ) εκπροσώπων τους στην ΓΣΕΣ σύμφωνα με τον νόμο. Όλοι οι φοιτητές (έλληνες και αλλοδαποί) έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις γενικά, αλλά και ως προς τις παροχές που ορίζει ο Νόμος.

ΑΡΘΡΟ 8

ΕΝΤΑΞΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΣΤΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Κατά το χρονικό διάστημα των σπουδών τους (εκπόνηση διατριβής), το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών (ΤΟΕ) δημιουργεί τις συνθήκες ένταξης όλων των φοιτητών του ΠΔΣ στις δραστηριότητές του. Η συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις άλλες εκδηλώσεις του ΤΟΕ τους ωφελεί ποικιλοτρόπως. Ορισμένες από τις ωφέλειες αυτές είναι: Η προσωπική πνευματική ανάπτυξη-ενδυνάμωση και αυτό-αξιολόγηση. Η γνώση και η μάθηση που επιτυγχάνονται με την άσκηση και την ανάδραση στο πλαίσιο τη διδασκαλίας (προπτυχιακών) μαθημάτων, αλλά και μέσω της ομαδικής επικοινωνίας. Η μετάφραση πηγών (βιβλίων, άρθρων κλπ) οι οποίες θα τεθούν κατόπιν στη διάθεση των προπτυχιακών φοιτητών αλλά και της ακαδημαϊκής κοινότητας γενικά. Η ψυχική ικανοποίηση της προσφοράς στο Πανεπιστήμιο και στην κοινωνία γενικότερα. Η υιοθέτηση των αρχών και αξιών της πανεπιστημιακής κοινότητας. Η ενσωμάτωση στην τελευταία.

2. Η ΔΕ, σε συνεργασία με το ΔΣ του ΤΟΕ, θα δημιουργήσει τις συνθήκες συμμετοχής στα φροντιστήρια, εργαστήρια, σεμινάρια, στις μεταφραστικές προσπάθειες του ΤΟΕ κλπ των υποψηφίων διδασκόντων. Οι υποψήφιοι διδάκτορες αναλαμβάνουν την ηθική ευθύνη να συμμετέχουν σε αυτές τις δραστηριότητες στο πλαίσιο της αμοιβαιότητας και της δημιουργίας κλίματος συνεργασίας μεταξύ τους αλλά και με το ΤΟΕ γενικότερα. Αυτή η υποχρέωση αφορά τους φοιτητές οι οποίοι έγιναν δεκτοί ως υποψήφιοι διδάκτορες από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002. Η βοηθητική ενασχόλησή τους (π.χ. διδασκαλία προπτυχιακών μαθημάτων, μεταφράσεις κλπ) δεν θα ξεπερνά τις 6 ώρες την εβδομάδα.

3. Υπεύθυνος για την υλοποίηση του παρόντος Άρθρου είναι ο Διευθυντής του ΠΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 9
ΓΕΝΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Προβλήματα που ενδέχεται να αναδειχθούν κατά την εφαρμογή του Προγράμματος και που η επίλυσή τους δεν έχει προβλεφθεί από τον παρόντα ΚΔΣ μπορεί να ρυθμίζει η ΔΕ.

ΑΡΘΡΟ 10
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Η συνολική αξιολόγηση του λειτουργίας του ΠΔΣ γίνεται με ευθύνη της ΔΕ. Βασικός στόχος της αξιολόγησης είναι η βελτίωση του ΠΔΣ μέσω της καταγραφής της πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων του Προγράμματος και τη διατύπωση προτάσεων για βελτιώσεις. Η διαδικασία ακαδημαϊκής αξιολόγησης διαχωρίζεται σε *εσωτερική αξιολόγηση* και *εξωτερική αξιολόγηση* και τα αποτελέσματά της τίθενται στην κρίση της ΓΣΕΣ.

2. Η εσωτερική αξιολόγηση:

α) *Αξιολόγηση των μαθημάτων*. Μέσω ανώνυμων ερωτηματολογίων οι φοιτητές αξιολογούν στο τέλος κάθε έτους την κάθε ενότητα του κάθε μαθήματος που παρακολούθησαν. Επί πλέον, προβλέπεται η κατάθεση γραπτών σχολίων και προτάσεις από όλους τους φοιτητές (είτε άμεσα είτε μέσω των εκπροσώπων τους).

β) *Αξιολόγηση της υλικοτεχνικής υποδομής*. Ανά ακαδημαϊκό έτος καταγράφεται ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός και κατατίθενται προτάσεις στην ΔΕ για βελτιώσεις.

3. Η εξωτερική αξιολόγηση: *Κάθε πέντε έτη, η ΓΣΕΣ, μετά από εισήγηση της ΔΕ, ορίζει επιτροπή εξωτερικής αξιολόγησης, της οποίας προεδρεύει καθηγητής πανεπιστημίου της αλλοδαπής. Η επιτροπή αξιολόγησης λαμβάνει υπ' όψη της τη ροή του προγράμματος διδασκαλίας, την ποιότητα των μαθημάτων και του διδακτικού υλικού, τα σεμινάρια που διεξήχθησαν, τις δημοσιεύσεις του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και των φοιτητών, την υλικοτεχνική υποδομή του Προγράμματος, και γενικά όλους τους δείκτες, και συντάσσει έκθεση με τα πορίσματα της και τις εισηγήσεις της για την αναθεώρηση και την προσαρμογή του ΠΔΣ, την οποία υποβάλλει στη ΓΣΕΣ.*

4. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης χρησιμοποιούνται με την απαιτούμενη ακαδημαϊκή διακριτικότητα από τα μέλη της ΔΕ για τους σκοπούς του ΠΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 11
ΠΤΥΧΙΑ

1. Οι βαθμοί με τους οποίους αξιολογούνται οι φοιτητές στα μαθήματα του ΜΠΣ-Δ είναι αριθμητικοί από το 0 έως το 10. Στην κλίμακα αυτή υιοθετείται και η χρήση της μισής μονάδας. Για βαθμό μικρότερο του 5 η εξέταση χαρακτηρίζεται «Ανεπιτυχής».

2. Ο τύπος του πτυχίου ειδίκευσης που χορηγεί το ΜΠΣ-Δ μετά τα δύο έτη μαθημάτων, καθώς και του Διδακτορικού, ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης του ΕΚΠΑ.

3. Στα μεταπτυχιακά πτυχία ειδίκευσης που χορηγεί το ΜΠΣ-Δ μετά τα δύο έτη μαθημάτων, η επίδοση αναφέρεται σύμφωνα με την κλίμακα Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα.
3. Στην περίπτωση που η/ο απόφοιτος έχει ακολουθήσει μια από τις κατευθύνσεις που προβλέπονται από το Άρθρο 3 (Παράγραφοι 20,21&22), αναγράφεται η συγκεκριμένη Κατεύθυνση στο πτυχίο.
4. Μαζί με το μεταπτυχιακό πτυχίο ειδίκευσης που χορηγεί το ΜΠΣ-Δ μετά τα δύο έτη μαθημάτων χορηγεί και επίσημη μετάφραση στα αγγλικά όπου το «μεταπτυχιακό πτυχίο ειδίκευσης» μεταφράζεται ως «Master of Philosophy in Economics». Αντίστοιχα, μαζί με το Διδακτορικό Δίπλωμα που χορηγείται, σύμφωνα με τον νόμο και τον παρόντα Κανονισμό, μετά την επιτυχημένη υποστήριξη διδακτορική επίσημη μετάφραση στα αγγλικά όπου το «Διδακτορικό Δίπλωμα» μεταφράζεται ως «Doctor of Philosophy in Economics».
5. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δίνουν μετά την περάτωση των σπουδών τους τη σχετική καθομολόγηση ενώπιον του Πρύτανη ή του νόμιμου αναπληρωτή αυτού στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.
6. Τα πτυχία που χορηγούνται από το ΜΠΣ-Δ έχουν τη μορφή που ορίζει ο Νόμος και οι αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ. Οι τίτλοι υπογράφονται από τον Πρύτανη του ΕΚΠΑ, την/τον Προϊστάμενο της Γραμματείας του ΤΟΕ, τον Πρόεδρο της ΕΜΣ, και τον Διευθυντή του ΠΔΣ.
7. Στα πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας αναγράφεται η επίδοση του μεταπτυχιακού φοιτητή στο σύνολο και τα επί μέρους των απαιτούμενων για τη λήψη του πτυχίου δραστηριοτήτων. Το πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας υπογράφεται από τον Προϊστάμενο της Γραμματείας του ΤΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 12 *ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ*

1. Η επίσημη ισχύς του ΚΔΣ άρχισε με την δημοσίευση του σχετικού άρθρου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης με θέμα: *Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Οικονομική Επιστήμη»*
2. Η ΓΣΕΣ μπορεί να συμπληρώσει, διευκρινίσει ή και να αναθεωρήσει τον παρόντα ΚΔΣ. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εγκρίνονται με απόφαση της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης.
3. Ο ΚΔΣ τροποποιήθηκε τελευταία φορά, παίρνοντας την παρούσα μορφή του, στην ΓΣΕΣ της 6^{ης} Φεβρουαρίου 2008